

1 Workshop: Waar kan je het beste een voedselbos beginnen?

In de deelgroep is besproken waar in Drenthe en Groningen juist wel of juist geen voedselbossen wenselijk zijn en waarom. In eerste instantie hadden we iedereen gevraagd om deze vragen apart voor Drenthe en Groningen te beantwoorden, omdat beide provincies qua landschap sterk verschillen. Tijdens het gesprek bleek echter dat er niet echt redenen waren om dit onderscheid te maken. Enkele deelnemers waren van mening dat voedselbossen overal gerealiseerd zouden moeten kunnen worden. Maar in het algemeen waren de deelnemers van mening dat voedselbossen op de volgende locaties gerealiseerd zouden kunnen worden:

In/bij dorpen en steden

Voordelen van de realisering van een voedselbos in/bij dorp of stad is dat het de leefbaarheid kan bevorderen, kan zorgen voor meer natuur in de stad, er goede mogelijkheden zijn voor combinatie met educatie en grote kansen voor betrokkenheid van bewoners. Aandachtspunt is wel dat alleen plekken waar permanent gebruik mogelijk is, geschikt zijn (dus geen tijdelijk braakliggende terreinen).

Specifiek werd als kans benoemd om een voedselbos direct te realiseren bij de aanleg van een nieuwe woonwijk (bv. fase 3 Kloosterveen Assen, Delflanden Emmen, Nieuwveensche landen Meppel).

Op de overgang van natuur- naar landbouwgebied

In natuurgebieden zagen de deelnemers geen mogelijkheden voor de realisering van een voedselbos. Dit gaat ten koste van aanwezige kwetsbare natuurwaarden en/of werkt te verstorend voor aanwezige dieren. Maar de deelnemers zagen er juist wel kansen voor in de randzone van natuur- naar landbouwgebied. De nu vaak aanwezige harde overgang tussen natuur- en landbouwgebied kan hierdoor worden verzacht. Voorstel is daarbij om het voedselbos zo op te bouwen dat het laag begint aan de zijde van het landbouwgebied en opgebouwd wordt naar hogere vegetatie die aansluit op het natuurgebied. Hiermee kan ook schaduwwerking richting het landbouwgebied worden voorkomen.

In landbouwgebied

In het algemeen waren de deelnemers van mening dat een voedselbos in landbouwgebieden gerealiseerd kan worden. Het kan het monotone beeld van landbouwgebieden verminderen, waardoor het aantrekkelijker wordt voor toeristen. Voorwaarde is wel dat het voedselbos in goed overleg met aangrenzende landbouwers gerealiseerd wordt, zodat er geen belemmeringen ontstaan voor de uitoefening van hun bedrijf (schaduwwerking, distelschade e.d.).

Er zijn wel enkele uitzonderingen. **Een voedselbos is niet wenselijk op de volgende locaties:**

- Natte gebieden (beekdalen, De Onlanden etc.): een hoog waterpeil en de benodigde ruimte voor water in verband met klimaatverandering is niet te combineren met een voedselbos. Ook past een voedselbos niet in het landschappelijk open karakter van beekdalen.
- Op cultuurhistorisch waardevolle locaties, zoals essen en grafheuvels: Vanwege de cultuurhistorische waarde is het van belang het behoud open karakter te bewaren.
- In weidevogelgebieden: voor weidevogels is behoud van grasland van belang. Bovendien trekken voedselbossen vossen aan.

Landgoederen en ontginningskoloniën

De deelnemers zagen mogelijkheden om delen van bestaande landgoederen (Boschoord, Mensinge) om te vormen tot een voedselbos. Ook het gebied van de ontginningskoloniën van de Maatschappij van Weldadigheid (Fredriksoord, Wilhelminaoord en Veenhuizen) werd specifiek genoemd. De tuin van de voormalige tuinbouwschool in Frederiksoord zou kunnen worden omgevormd naar voedselbos.

Proces

De deelnemers waren van mening dat een voedselbos altijd moet worden ontwikkeld in overleg met de omgeving (bewoners, landbouw). Dit in verband met het creëren van draagvlak en om te voorkomen dat het voedselbos belemmeringen opwerpt voor boeren in de omgeving.